

Høringsnotat

Sak: Statsbudsjettet 2019 (kapitler fordelt til familie- og kulturkomitéen), Prop. 1 S (2018-2019), utgiftskapitler 300-342

1. Innledning

Artistorganisasjonen GramArt er Norges største interesseorganisasjon for artister, med ca. 3000 medlemmer. Prioriteringene som blir gjort i statsbudsjettet er av stor betydning for dem.

Budsjettet som er lagt frem inneholder visjoner som GramArt i stor grad deler om kunstens og kulturens rolle i samfunnet. At det er en reell økning av Kulturbudsjettet er positivt og bidrar til å snu en negativ trend. At Balansekunst får 1,5 millioner kroner for å styrke likestillingen og mangfoldet i kulturlivet er bra. Det har GramArt vært en av pådriverne for å få til.

Vi vil like fullt peke på fem saker, hvor vi mener det er nødvendig å gjøre endringer i årets kulturbudsjett og som vi ber familie- og kulturkomitéen arbeide med i tiden som kommer.

I Privatkopieringsvederlaget

Fra 1. juli 2018 trådte den nye åndsverkloven i kraft. Med denne ble privatkopieringsordningen utvidet til også å omfatte litterære tekster og visuelle verker. At ordningen er utvidet er konkret omtalt av Kulturdepartementet i Prop. 1 S (2018-2019) i tilknytning til det fremlagte budsjettet for 2019. Beløpet som bevilges til slik kompensasjon er imidlertid ikke samtidig økt tilstrekkelig, selv om ordningens nedslagsfelt er utvidet. Sammenlignet med fjorårets budsjett, må økningen i år kun anses å være en indeksregulering. Dette er dramatisk og noe vi i GramArt, i likhet med resten av kunstnerfeltet, er sterk bekymret for. Konsekvensen av dette blir i realiteten et stort vederlagskutt til hele rettighetshaverfeltet på dette området. Dette er svært alvorlig og negativt for en allerede presset artistøkonomi. GramArt mener derfor at bevilgningen til privatkopieringsvederlaget må økes til et nivå som gjør at man oppfyller sine forpliktelser iht. InfoSoc-direktivet. Pr. i dag er det de facto tale om et vederlagskutt.

II Norsk kulturråd og støtteordninger

Kunstnerøkonomiutredningen fra 2015 viste en betydelig inntektsnedgang for kunstnerne. Norske artisters inntekter er på et kritisk lavt nivå etter overgangen til strømmeøkonomien og det paradigmeskiftet som fulgte med dette. GramArt er fornøyd med at Norsk Kulturråd i statsbudsjettet styrkes, og at det er funnet rom for å øke tildelingen til Fond for lyd og bilde med fire millioner kroner. Vi vet at dette er en støtteordning som er viktig for norske artister. Vi ser gjerne at bevilgningene til Fond for lyd og bilde økes ytterligere. GramArt mener også at regulering av kunstnerstipendene bør knyttes opp mot lønnsoppgjøret i staten, samt at samt at kunstnerstipend skal utgjøre minimum 50 % av en gjennomsnittlig norsk årsinntekt.

III UD's reisestøtte må ikke kuttes

Vi er svært skuffet over at det nok en gang er foreslått å kutte UD's reisestøtte. Denne posten ligger ikke under inn under kulturdepartementet, men den er en så viktig del av kulturpolitikken at vi like fullt må nevne den her.

Det foreslåtte kuttet vil ha dramatiske følger for norske artister. Norsk musikk opplever en eventyrlig opptur i utlandet, og vi har et moment nå som bør utnyttes. Fordi økonomien til norske artister er såpass dårlig og heller ikke øvrig norsk musikkbransje har store finansielle muskler, vil dette kuttet i realiteten bety færre norske konserter i utlandet. Det vil få konsekvenser for den oppturen norsk musikk er midt i. GramArts medlemmer har de siste 5 år i gjennomsnitt mottatt ca. 80 % av disse tildelingene. Vi kjenner våre medlemmers hverdag og vet at de er helt avhengig av denne støtten for å komme seg ut i verden.

IV Trygdeytelser for kunstnere

GramArt er av den oppfatning at selvstendig næringsdrivende bør ha de samme betingelsene som lønnstakere, både når det gjelder beskatning- og trygdeytelser. Våre medlemmer, som i all hovedsak er selvstendig næringsdrivende, har fra før en lav gjennomsnittsinntekt. De sakker akterut sammenlignet med de fleste andre yrkesutøvere. Det er ingen gode grunner for at de i tillegg skal ha dyrere trygdeytelser. Et godt eksempel for å illustrere dette er sykepengene. Dekningsgraden for sykepenge til selvstendig næringsdrivende fra 17. sykefraværsdag er i dag 75 prosent. Denne ble økt fra 65 prosent i 2017. I kombinasjon med lav inntekt blir en dekningsgrad på 75 prosent vanskelig å leve med om man blir langtidssykemeldt. GramArt mener at dekningsgraden bør økes til 100 prosent av sykepengegrunnlaget. Dette ville ha bidratt til å gi selvstendig næringsdrivende samme trygghet som ansatte arbeidstakere.

V Value gap

GramArt oppfordrer avslutningsvis familie- og kulturkomiteen til å jobbe for at vi finner gode løsninger på problemstillingene knyttet til det såkalte «verdigapet». Dette gjelder som kjent det forhold at enkelte av de virkelig store tilbyderne av opphavsrettslig beskyttet materiale, som for eksempel Youtube og Facebook, pr. i dag ikke betaler for dette på samme måte som andre aktører. Etter at EU-parlamentet 12. september vedtok det europeiske opphavsrettsdirektivet er dette spørsmålet enda mer aktuelt. GramArt ser på vedtaket som en seier for skapende kunstnere og et viktig første steg mot at artister, låtskrivere og musikere kan få rimelig vederlag fra noen av verdens største selskaper, når disse benytter seg av deres åndsverk. GramArt oppfordrer familie- og kulturkomiteen til å jobbe for at vi får sikret et regelverk som gjør at netjtjenestene i langt større grad enn i dag må betale vederlag til rettighetshavere.

GramArt ser frem til en videre god dialog med familie- og kulturkomiteen om disse og andre kulturpolitiske spørsmål.

På vegne av Artistorganisasjonen GramArt

Marius Øvrebø-Engemoen
Kst. daglig leder